

La Sinaia, Festivalul "Enescu și Muzica lumii"...

...se dovedește a fi un program educațional continuu - am asistat în luna august la cea de a XVIII-a ediție! A fost momentul care a marcat, să spunem așa, vârsta maturității; cum menționa directorul Festivalului, violoncelistul Marin Cazacu însuși. Maturitate în acțiune, în organizare, responsabilitate artistică, au presupus și celelalte ediții. Cea recent încheiată a dispus de datele unui concept constituit în jurul ideii de educație muzicală-artistică formativă, continuă, de la nivelul vârstelor de semnificație pentru ceea ce am putea denumi formarea viitorului muzician, de la

Marin Cazacu

nivelul vârstelor școlare gimnaziale, liceale, și până la nivelul formației artistice universitare, avansate.

Obişnuiesc să le amintesc celor tineri că de la muzica nu se ia vacanță. Fie că sunt studenți sau elevi, fie că sunt tineri profesioniști sau sunt începători; ...de fiecare dată, pentru a fi îndreptățită, implicarea într-o muzică nu poate fi decât totală. Am în vedere dobândirea treptată a unui limbaj propriu artei muzicale, un limbaj al condiționărilor firești în baza cărora complexul sonor poate crea imagini muzicale; de sunt condiționate de o gândire realmente creativă, teritoriu în care o idee, conștiința mentală a semnului, a sunetului, poate crea muzică. Sunt aspecte pe care nu poți să nu le observi atunci când muzica ia naștere sub imperiul relației maestrilor cu cei tineri; ...pe drumul uceniciei continue. Le-am observat pe parcursul concertelor Festivalului "Enescu și Muzica Lumii" concerte și repetiții susținute la Sinaia, optsprezece ani consecutiv, manifestări prilejuite de aniversarea zilei de naștere a maestrului.

Concert cu totul aparte, întâlnirea marelui pianiste Elisabeth Leonskaja și a maestrului Horia Andreescu cu tinerii instrumentiști ai orchestrei *Romanian Sinfonietta*, a marcat la Casino-Sinaia, dar și ulterior la București, la Atheneul Român, prin grija fundației *Lanto Communication*, momentul de grație al unei întâlniri cu totul semnificative. Și nu este pentru prima dată când Leonskaja îi întâlnește pe copiii noștri, pe tinerii noștri muzicieni. Pentru întâlnirile, pentru repetițiile, pentru concertele susținute în compania acestora nu acceptă onorarii! Este relația ce se naște din prea-plinul generozității înțelept rostuite de maestrul, din vasta experiență umană și profesională a acestuia, cu setea de cunoaștere a celor tineri, a celor care parcurg primele

etape ale drumului întremător, cu totul seducător al artei muzicale.

Întregul program dedicat creației beethoveniene, realizarea acestuia - Uvertura *Egmont*, *Simfonia a V-a* în do minor, "a destinului", de asemenea susținerea *Concertului al 3-lea pentru pian* în do minor, determină condiția unei maturizări rapide, precoce, a grupului orchestral al tinerilor muzicieni, elevi ai claselor liceale ale diferitelor colegii vocaționale din întreaga țară, inclusiv din cele două colegii bucureștene. Nu poți să nu remarci, ascultând-o și reascultând-o pe marea pianistă, condiționarea supremă privind împlinirea mesajului beethovenian presupune, și aici, componenta spirituală a muzicii; iar aceasta pe deasupra concepției academice vîi, pe deasupra valorii expresive a sunetului. L-a avut alături pe Horia Andreescu, maestrul care vitalizează, care aduce consistență lăuntrică, sens ideatic, acestui măreț opus simfonic construit de această dată și asumat împreună cu tinerii muzicieni.

Bucurie, adresare colocvială de aleasă cordialitate a indus celălalt moment - l-aș numi - "de suflet", anume concertul familiei de muzicieni Cazacu, de minunatul violoncelist însuși. A creat o atmosferă inspirat laborioasă ce înlesnește buna comunicare muzicală derobată de exigențele formale ale unui public care, în alte situații, "cântărește" mai mult decât iubește marea muzică. Iulia Adriana și Ștefan, însuflându-le nu numai vioara și violoncelul dar și viola, flautul și contrabasul, de asemenea invitații acestora, harpista Adriana Câlțea, flautistul Mihai Vaida și pianistul Iulian Ochescu, au delectat publicul nu numai cu lucrări ale repertoriului clasic, dar și cu miniaturi instrumentale de largă accesibilitate, momente savurate cu încântare de marele public; ...mulți melomani de ocazie

Elisabeth Leonskaja

care au învățat că un Trio de Beethoven, spre exemplu, este compus din mai multe părți, că între acestea nu se aplaudă pentru a nu-i deconecta pe muzicienii performeri, dar și pe ceilalți ascultători, de atmosfera, de ambientul artistic creat.

Merită de observat, ansamblul orchestral "Junior" este realmente cea mai tânără formație orchestrală a țării; sunt copii talentați cu vârste cuprinse între 12 și 16 ani; mulți dintre ei au cântat acum pentru prima oară în acest

tip de formație. Au avut marea șansă de a colabora cu tânărul maestru Gabriel Bebeșlea, un as al generației sale, un talent inspirator al comunicării specifice dată fiind cordialitatea, promptitudinea, profesionalismul dirijoral realmente entuziasmant. Au oferit creații ale simfonismului timpuriu, celebra simfonie "a desparțirilor", de Haydn, în sugestivă versiune scenică, de asemenea celebrul Concert "Iarna" de Antonio Vivaldi, realizat cu captivantă strălucire violonistică de tânărul Ștefan Aprodu; ...de numai treisprezece ani!

Au mai putut fi audiate aici, la Casino-Sinaia, dar și la București, la Atheneul Român, cunoscuta *Orchestra*

Națională de Tineret a Olandei, într-un program de imensă responsabilitate profesională; amintesc doar Suita din baletul "Petrușka" de Igor Stravinski. Este ansamblul din care își recrutează muzicienii celebra orchestră *Concertgebouw* din Amsterdam! Pe la noi, în buna tradiție a locului, destui filarmoniști bucureșteni s-au simțit "concurați" de evoluția cu adevărat spectaculoasă, din ultimii ani, a *Orchestrai Române de Tineret* conduse de Cristian Mandeal; ...cu participarea solistică a pianistului

Andrei Licareț. Au evoluat, cum se spune, "pour la bonne bouche", în încheierea Festivalului, în ultimele zile ale acestei luni.

Este de știut, nivelul de excepție al evoluțiilor orchestrale, indiferent care sunt acestea, este asigurat de nivelul evoluțiilor muzicale camerale de care dispune fiecare muzician al ansamblului. Căci educația muzicală instrumentală individuală dobândește autenticitate doar atunci când se conjugă în mod firesc cu educația cântului în ansamblu, deopotrivă în cel cameral și în cel orchestral. S-au ridicat la acest nivel studenții cvartetisti ai Universității bucureștene de muzică, violonistele Daniela Tudor și Andreea Greluș, violistul Bogdan Făgăraș, violoncelistul

Constantin Borodin; ...pe parcursul momentelor primei părți a *Cvartetului op. 57* de Edvard Grieg. Remarcabilă realizare muzicală studențească!

Momente camerale emblematică au fost cele oferite de violonistul Liviu Prunaru, violoncelistul Marin Cazacu și pianista Angela Drăghicescu pe parcursul unei inedite lucrări enesciene care este *Serenade lointaine*; ...sau de către minunata formație a tinerilor cvartetisti clujeni, *Arcadia*, în mod special pe parcursul celui de al doilea *Cvartet* de Bela Bartok.

Evoluții pianistice captivante, în recital, au oferit pianista Adela Liculescu, studentă a Conservatorului din Capitala Austriei; cu totul recent a dobândit un prețios instrument drept distincție a firmei Yamaha. Inteligență și acută sensibilitate a dovedit și pianistul Cristian Sandrin, student masterand la Royal Accademy of Music Londra; deține un absolut control al aparatului pianistic, important în definirea complexului timbral, în creații atât de distincte din punct de vedere stilistic cum este muzica lui Beethoven sau Alexander Scriabin.

"Generația Mileniului III", "Tineri români în lume", "Sub aripa Sfintei Marii", "Spirit enescian și tradiție europeană", "Familii de muzicieni", "Capodopere ale

muzicii de cameră", "Clasic, divertisment, jazz... and more"; ...sunt programe în cadrul cărora au apărut la Sinaia, în luna august, peste 300 - da, trei sute! - de tineri muzicieni sosiți din toate colțurile țării, elevi și studenți, tineri absolvenți ai instituțiilor noastre de învățământ muzical; ...inclusiv trei orchestre ale tinerilor muzicieni din țară și una sosită din U.E. Iar socializarea prin muzică, în numele muzicii, se arată a fi cu totul benefică în formarea personalității viitorului muzician.

Sunt ani buni - optsprezece la număr - de când Primăria orașului Sinaia, actualmente în colaborare cu Centrul Național de Artă "Tinerimea Română", concertează în susținerea evenimentelor acestui Festival prilejuit de aniversarea zilei de naștere a celui mai important muzician român. Sunt motive importante pentru care nu luăm vacanță de la muzică. Căci "ne odihnim de muzică prin altă muzică", obișnuia să spună George Enescu.

Dumitru AVAKIAN